

En l'elaboració d'aquest capítol han participat:  
Natalia Barrientos i Raquel Vaquer-Sunyer.

# Reserves marines d'interès pesquer:

1. Àrea protegida
2. Àrea protegida com a reserva integral
3. Percentatge de mar protegida
4. Percentatge de litoral protegit

Les reserves marines d'interès pesquer són porcions del medi marí on la pesca industrial i semiindustrial (arrossegament, encerclament i palangre de superfície) estan prohibides, mentre que la pesca artesanal i la recreativa estan regulades. Algunes reserves marines inclouen superfícies totalment tancades a la pesca, que es denominen reserves integrals o *no-take zones*.

Globalment, aquestes figures de gestió pesquera es converteixen en eines per regenerar els ecosistemes marins, amb l'objectiu doble d'incrementar la productivitat dels recursos pesquers i conservar els hàbitats i les espècies marines.

## METODOLOGIA

Per al càlcul de l'evolució de l'àrea s'ha extret informació sobre les reserves marines de les Illes Balears de la pàgina web de la Direcció General de Pesca i Medi Marí (Servei de Recursos Marins).<sup>1</sup> Aquestes reserves són gestionades pel Govern de les Illes Balears —les zones d'aigües interiors— i pel Govern d'Espanya —les zones d'aigües exteriors.

Per posar en perspectiva el percentatge (%) de mar i litoral balear protegit per reserves marines d'interès pesquer, es presenten dades amb referència a:

1. Mar Balear: definida com el contorn del promontori balear submergit fins a la isòbata de 1.000 m de profunditat. Ocupa una àrea total de 28.290 km<sup>2</sup>.

2. Aigües litorals: estimades aproximadament en 5.000 km<sup>2</sup>.

## QUÈ ÉS?

Les reserves marines d'interès pesquer són figures de protecció pesquera en les quals es prohibeix la pesca d'arrossegament i es regulen les activitats de pesca artesanal o recreativa. Algunes reserves marines inclouen àrees de reserva integral, en les quals l'extracció de recursos pesquers està totalment prohibida. Es creen per regenerar els ecosistemes marins de les zones protegides amb un objectiu doble: (1) incrementar la productivitat dels recursos pesquers i (2) conservar els hàbitats i les espècies.

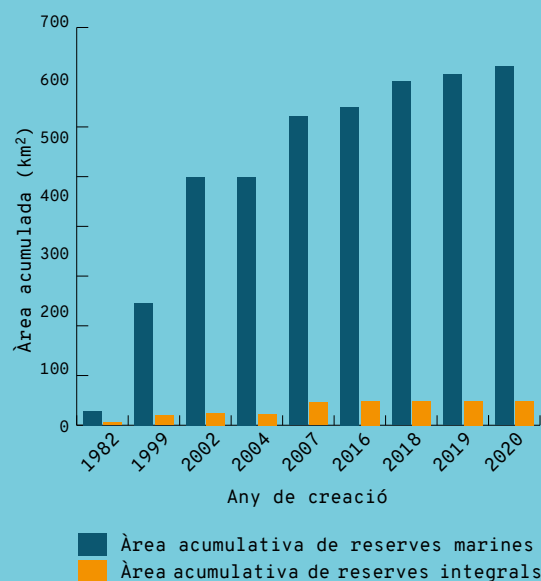
## METODOLOGIA

Es compilen les dades de les reserves marines de la pàgina web de la Direcció General de Pesca i Medi Marí ([https://www.caib.es/sites/reservesmarines/es/plano\\_de\\_situacion\\_y\\_zonificacion-852/](https://www.caib.es/sites/reservesmarines/es/plano_de_situacion_y_zonificacion-852/)). Es descriuen les dades en funció de l'àrea de la mar Balear delimitada per la isòbata de 1.000 m de profunditat (A = 28.290 km<sup>2</sup>).

Aquestes reserves són gestionades pel Govern de les Illes Balears (aigües interiors) i pel Govern d'Espanya (aigües exteriors).

## RESULTATS

A les Balears, hi ha onze reserves marines d'interès pesquer: sis a Mallorca, dues a Menorca i tres a les Pitiüses. Des que es varen establir l'any 1982, les àrees de reserves marines han anat augmentant gradualment, i actualment sumen una àrea total de 618,3 km<sup>2</sup>. Aquest increment no és de la mateixa magnitud a les zones de reserva integral, que només arriben als 43,5 km<sup>2</sup>.

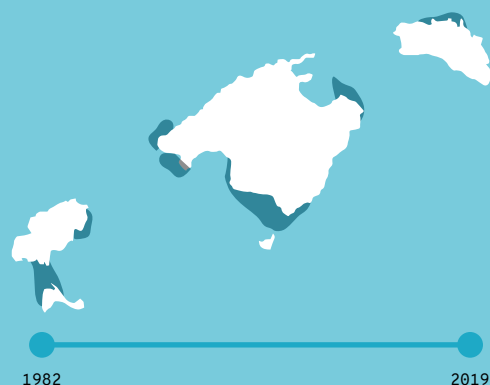


Evolució, des que es varen establir, de l'àrea de les reserves marines d'interès pesquer de les Balears i de l'àrea de reserva integral que inclouen. FONT: Direcció General de Pesca i Medi Marí.

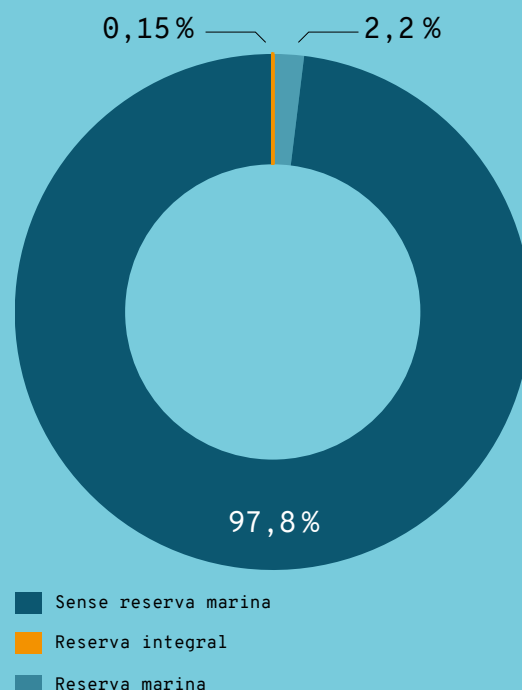
## PER QUÈ?

Aquest indicador s'utilitza com a mesura de resposta per millorar la gestió marina pel que fa a la regeneració dels recursos pesquers.

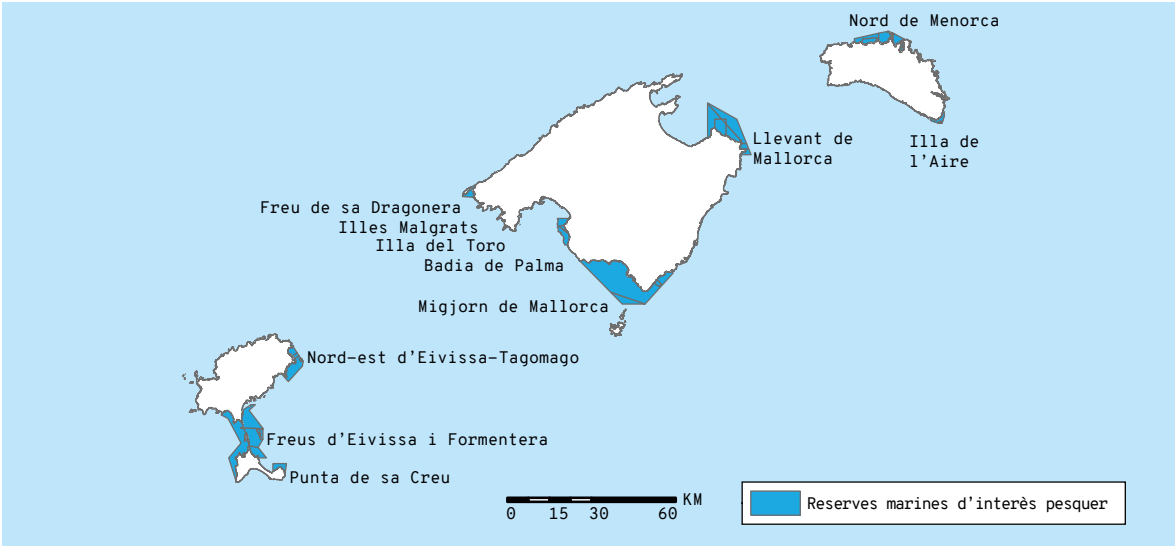
## LOCALITZACIÓ



El 2,2 % de la mar Balear està protegit mitjançant reserves marines d'interès pesquer, i dins aquestes, el 0,15 % està totalment tancat a la pesca (reserva integral).



Percentatge de mar Balear protegit per reserves marines d'interès pesquer. FONT: Direcció General de Pesca i Medi Marí.



**Figura 1.** Mapa de les Illes Balears amb la localització de les onze reserves marines (blau). FONT: Direcció General de Pesca i Medi Marí.

RESULTATS

A les Balears, hi ha onze reserves marines d’interès pesquer (taula 1, figura 1). Per ordre d’any d’establiment, són les següents: Badia de Palma (1982), Nord de Menorca (1999), Freus d’Eivissa i Formentera (1999), Migjorn de Mallorca (2002), Illa del Toro (2004), Illes Malgrats (2004), Llevant de Mallorca (2007), Freu de sa Dragonera (2016), Punta de sa Creu (2018), Nord-est d’Eivissa-Tagomago (2018) i Illa de l’Aire (2019), i la recentment aprovada ampliació de la reserva de sa Dragonera (2020) —que inclou el Freu de sa Dragonera de 2016.

**Taula 1.** Descripció i any de creació de les diferents reserves marines de les Balears. Àrea de mar Balear considerada: 28.290 km². FONT: Direcció General de Pesca i Medi Marí.

Nom de la reserva	Any	Àrea total (km²)	Àrea reserva integral (km²)
1 Badia de Palma	1982	23,94	2
2 Menorca	1999	50,85	11,11
3 Freus Eivissa i Formentera	1999	136,17	4,27
4 Migjorn de Mallorca	2002	223,23	2,93
5 Illa del Toro	2004	1,5	-
6 Illes Malgrats	2004	0,89	-
7 Llevant de Mallorca	2007	112,86	20,05
* Freu sa Dragonera	2016	9,12	-
8 Punta de sa Creu	2018	10,59	-
9 Nord-est Eivissa-Tagomago	2018	37,38	2,28
10 Illa de l'Aire	2019	7,19	-
11 Ampliació sa Dragonera	2020	4,57	0,82
<b>TOTAL</b>		<b>618,29</b>	<b>43,46</b>
<b>% de mar Balear</b>		<b>2,19</b>	<b>0,15</b>

Evolució de l'àrea

Des de l’any 1982, les reserves marines d’interès pesquer han acumulat una superfície total de 618,3 km² (taula 1, figura 2). Els increments més grans es produeixen els anys 1999, 2002 i 2007, com a resultat d’agregar les reserves marines de més superfície de les Balears: Freus d’Eivissa i Formentera, Migjorn de Mallorca i Llevant de Mallorca, respectivament.

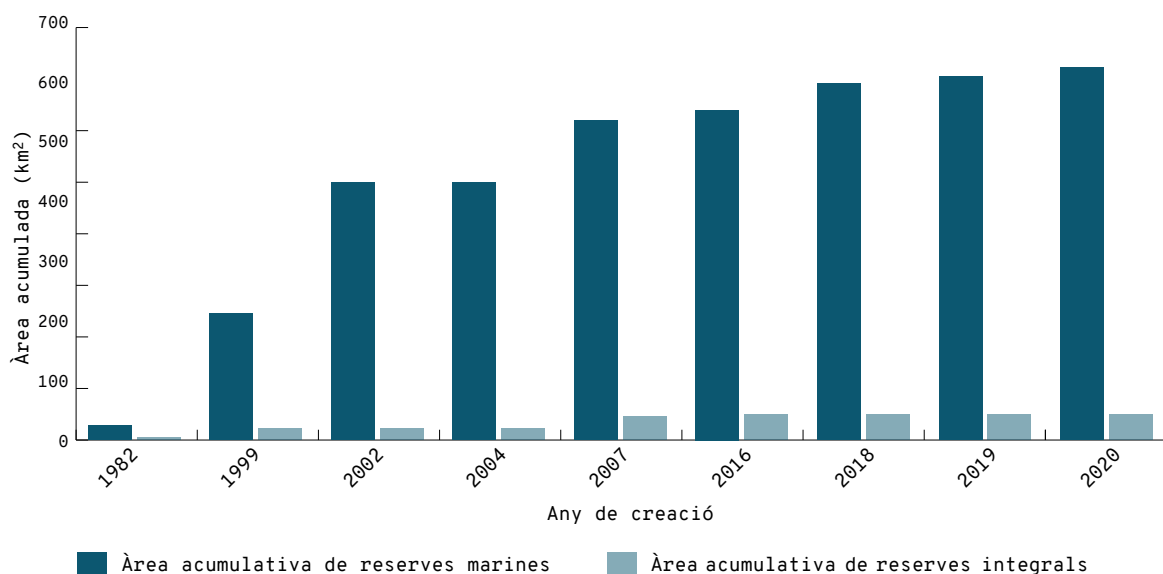
La superfície tancada a la pesca que formen les reserves integrals o *no-take zones* no augmenta significativament amb el temps (taula 1, figura 2). Aquest tipus de reserva més restrictiva assoleix una àrea acumulativa de 43,5 km² l’any 2020. L’àrea de les reserves integrals suposa només un 7 % de l’àrea de reserva marina d’interès pesquer total.

Percentatge de mar balear protegida

El percentatge de mar Balear protegida per reserves marines d’interès pesquer és del 2,19 %, mentre que les zones de reserva integral en suposen el 0,15 % (taula 1).

Percentatge de litoral balear protegit

S’estima que el percentatge de litoral protegit per reserves marines és del 12,36 %, mentre que el de les zones de reserva integral és del 0,87 %.



**Figura 2.** Gràfic de barres que indica l'evolució en superfície acumulativa de les reserves marines d'interès pesquer de les Balears (blau fosc) i les seves àrees de reserva integral (blau clar). FONT: Direcció General de Pesca i Medi Marí.

## CONCLUSIONS

- A les Balears, hi ha 11 reserves marines d'interès pesquer: sis a Mallorca, dues a Menorca i tres a Eivissa i Formentera.
- Les reserves marines d'interès pesquer de les Balears han augmentat en les darreres quatre dècades, fins a un total de 618 km<sup>2</sup>.
- L'increment de l'àrea de les reserves integrals (*no-take zones*) ha passat de 2 km<sup>2</sup> a 43,5 km<sup>2</sup> en 40 anys.
- Les reserves integrals representen un 7 % de la zona total de reserva marina d'interès pesquer.
- El 2,19 % de la mar Balear està protegit per reserves marines, i el 0,15 %, per reserves integrals. Per tant, el 0,15 % de la mar Balear està totalment tancat a la pesca.
- Respecte dels 5.000 km d'aigües litorals, les reserves marines en protegeixen el 12,36 %, mentre que la reserva integral en representa el 0,87 %.

## REFERÈNCIES

<sup>1</sup> LES RESERVES MARINES A LES ILLES BALEARS [EN LÍNIA] Palma: Govern de les Illes Balears. Direcció General de Pesca i Medi Marí. Servei de Recursos Marins. [http://www.caib.es/sites/reservesmarines/ca/las\\_reservas\\_marinas\\_en\\_las\\_islas\\_balears-850/](http://www.caib.es/sites/reservesmarines/ca/las_reservas_marinas_en_las_islas_balears-850/).

## CITAR COM

BARRIENTOS, N.; VAQUER-SUNYER, R. (2021). «Reserves marines d'interès pesquer». A: Vaquer-Sunyer, R.; Barrientos, N. (ed.). *Informe Mar Balear 2021* <<https://informemarbalear.org/ca/amp/imb-amp-reserves-marines-cat.pdf>>.